

Αόρατες διαδρομές

Μια ξεχωριστή εμπειρία ζήσαμε την Πέμπτη 25 Φεβρουαρίου με τους μαθητές και τις μαθήτριες του προσανατολισμού ανθρωπιστικών σπουδών του σχολείου μας. Μια συγκεκριμένη επιλογή και συνεργασία, στα πλαίσια των μαθημάτων της Κοινωνιολογίας και της Ιστορίας κατεύθυνσης, μας μετέφερε στο ιστορικό κέντρο της Αθήνας, στον τραυματισμένο ιστό της πόλης μας, για να παρακολουθήσουμε το πρωτοποριακό για τα ελληνικά δεδομένα πρόγραμμα **«Αόρατες Διαδρομές»** που έχει σχεδιαστεί από το περιοδικό δρόμου **«Σχεδία»**. Το περιοδικό είναι ένα από τα 120 περιοδικά για άστεγους που εκδίδονται στον κόσμο με σκοπό την υποστήριξη της προσπάθειας των αστέγων και των κοινωνικά αποκλεισμένων ανθρώπων να ενταχθούν ή να επανενταχθούν στην κοινωνία.

Όπως και στις αντίστοιχες περιηγήσεις που οργανώνονται από περιοδικά δρόμου του εξωτερικού, οι **«Αόρατες Διαδρομές»** περιλαμβάνουν στάσεις στα συσσίτια, τους ξενώνες, στα κέντρα απεξάρτησης και τις ποικίλες άλλες δομές που έχουν οργανωθεί από τον Δήμο Αθηναίων και την Εκκλησία για την αντιμετώπιση του προβλήματος. Κατά τη διάρκεια της βόλτας, οι οδηγοί - νυν και πρώην άστεγοι - δίνουν πληροφορίες για τις υπηρεσίες που παρέχει κάθε δομή αλλά και καταθέτουν τις προσωπικές τους μαρτυρίες για το πως οι ίδιοι έχουν βιώσει ή βιώνουν τη ζωή στον δρόμο.

Η περιήγησή μας ξεκίνησε από το χώρο όπου στεγάζεται η **«Σχεδία»**, στην οδό Φαβιέρου στο Μεταξουργείο, απ' όπου μέσω της οδού Μάρνη φθάσαμε στην πλατεία Βάθης. Κατόπιν συνεχίσαμε και σταθήκαμε μπροστά στο μοναδικό νεοκλασικό κτίριο του Εθνικού θεάτρου, όπου είχαν φιλοξενηθεί πρόσφυγες από τη Μ. Ασία για αρκετά μεγάλο χρονικό διάστημα μετά τη μικρασιατική καταστροφή, και καταλήξαμε, περνώντας από την πολυπολιτισμική, σήμερα, περιοχή της πλατείας Θεάτρου, στη Βαρβάκειο αγορά, όπου είναι και το τέλος της διαδρομής.

Σ'όλην τη διάρκεια της ασυνήθιστης και δύσκολης αυτής περιήγησης ακολουθήσαμε με θεληματικότητα και χωρίς φόβο τους ξεναγούς μας, την Μαρία και τον Λάμπρο, που και οι δύο έχουν βιώσει την εμπειρία του αστέγου. Μέσα από την προσωπική τους αφήγηση, λέει η Μαρία, η μαθήτριά μας, « έμαθα ότι οι δυσκολίες και η φτώχεια άγγιξαν ανθρώπους στη χώρα μας πριν από την οικονομική κρίση και κάποιους, μάλιστα, τους βρήκαν και σε άλλες χώρες ».

Η ίδια, περιγράφοντας τις εντυπώσεις της, συνεχίζει : « στην αρχή της διαδρομής το βλέμμα μου είχε χαθεί στη ροή των αυτοκινήτων και άργησα να συνειδητοποιήσω ότι στην απέναντι άκρη του δρόμου βρισκόταν το κτίριο φιλοξενίας αστέγων ... σιγά σιγά οι λέξεις *κοινωνικός αποκλεισμός και ανασφάλεια* ζωντάνεψαν μπροστά μου... παράλληλα, όμως, πήραν άλλη σημασία και εδραιώθηκαν στη συνείδησή μου και οι φράσεις *ζεστό καταφύγιο, θαλπωρή και κοινωνική ζωή*... τώρα έμαθα να συνδέω το φαινόμενο της έλλειψης στέγης ακόμα και με το κοριτσάκι του πέμπτου ορόφου που εμφανίζεται κάθε μέρα με μελανιές από το 'παιγνίδι' στο σπίτι... Τέλος, όμως,

συνειδητοποίησα ότι ο άνθρωπος μπορεί να κάνει πολλά περισσότερα απ'όσα νομίζει... βλέποντας τον Λάμπρο και τη Μαρία, δυό αθλητές της ζωής, που έχουν την πείρα του αγώνα, της ήττας και της νίκης, ενισχύθηκε η δική μου δύναμη, η πίστη και η ελπίδα τους μ'έκανε να επαναπροσδιορίσω τις αξίες μου, τα όνειρά μου, τις βλέψεις μου για το μέλλον, οι ίδιοι αποτελούν ένα εγκώμιο στη ζωή και τους ευχαριστώ για όλα...».

Αποχαιρετώντας τους συνοδούς μας συνεχίσαμε μέσω της οδού Σοφοκλέους προς την Πανεπιστημίου απ'όπου φθάσαμε στην πλατεία Κοραή για να πάρουμε το μετρό για την επιστροφή στο σχολείο. Ακριβώς στην πλατεία κάποιος πωλητής της **'Σχεδίας'** - που είχε βιώσει την αστεγία προφανώς - στεκόταν και πουλούσε το περιοδικό. Ζητήσαμε με ενθουσιασμό να το αγοράσουμε ενώ ξεκίνησε και μια ζωνρή συζήτηση ανάμεσα στους μαθητές/τριες και τον πωλητή. Η Στέλλα σημειώνει με έμφαση: « Είναι υπέροχο που υπάρχει ένα τόσο όμορφο περιοδικό! Εξαιρετικό περιεχόμενο και το εκδίδουν εξαιρετικοί άνθρωποι! »

Σύμφωνα με τους υπευθύνους της **'Σχεδίας'** η ευαισθητοποίηση των πολιτών γύρω από το υπ' αριθμόν ένα κοινωνικό πρόβλημα, σήμερα, στην Αθήνα αποτελεί τον πρώτο στόχο του προγράμματος και υπογραμμίζουν ότι η επικοινωνία με τον κόσμο λειτουργεί λυτρωτικά για τον οδηγό, τον ενεργοποιεί, ενώ, παράλληλα, χρησιμεύει και σαν εργαλείο μάθησης για τους συμμετέχοντες. Σίγουρα, όμως, η συγκεκριμένη δράση αποτελεί μια αρχή κινητοποίησης για τον εθελοντισμό μέσα από τη γνωριμία με τους άστεγους συμπολίτες μας και τις δομές υποστήριξης.

Το σύνολο της ομάδας μας συμφώνησε ότι η διαδρομή ήταν πολύ καλά οργανωμένη, οι ξεναγοί γνώριζαν την κατάσταση και τα προβλήματα της περιοχής με ακρίβεια και το σύνολο του έργου είναι αξιόπαινο.

Την πρωτοβουλία για τη δράση ανέλαβαν και οργάνωσαν οι καθηγήτριες Στέλλα Σιατοπούλου, Κατερίνα Αθανασίου και Ελένη Νινίκα.